

6.1.2015

עודכן : 3/1/2016

הנחייה מס' 69-

י/ב/ש/ת/ח

הנחיות בטיחות לעבודה ונהיגה בתנאי קור קיצוני: שלג וקרה.
תהליכי העבודה בהנחיה זו נקבעו "כסיכון קביל" בכפוף להוראות הבטיחות שבהנחיה זו.

הערכת סיכונים

שקלול	חומרה				סבירות			
	4	3	2	1	4	3	2	1
9	4	3	2	1	4	3	2	1

רקע:

הטמפרטורה הפנימית של גוף האדם נעה בין 36 ל 37 מעלות. חשיפת הגוף לטמפרטורות נמוכות וירידת טמפרטורת הגוף מתחת ל-35 מעלות (היפו תרמיה), עלולה לקרות כאשר טמפרטורות הסביבה בה נמצא האדם, (אוויר או מים) קרובות לטמפרטורת הקיפאון (0). מצב חמור של היפו תרמיה עלול להיות קטלני ומחייב התערבות חירום של גורמים רפואיים. היפו תרמיה עשויה להופיע בשלוש דרגות ביחס לטמפרטורת הסביבה ומשך זמן החשיפה. סימפטומים להיפו תרמיה קלה: רעד הגוף, הרגשת אי-נוחות ובלבול בחשיבה. סימפטומים להיפו תרמיה בינונית: רעד חזק, ירידה בשליטה על תנועות רגליים וידיים, פגיעה בכושר שיפוט או בכושר הזיכרון. סימפטומים להיפו תרמיה חמורה: אובדן הכרה ומוות. כדי לשמור על טמפרטורה מאוזנת, מפעיל הגוף מנגנוני קירור או חימום בהתאם לצורך. בטמפרטורות נמוכות בהם מנגנוני הגוף אינם מספיקים, יש להצטייד בציוד מתאים לשמירת טמפרטורה מאוזנת.

לבוש לשהייה בטמפרטורות נמוכות ולחות גבוהה:

יש להשתמש בלבוש המספק שמירה על חום הגוף, בידוד חום הגוף מטמפרטורת הסביבה ואטום מחדירת נוזלים (גשם, שלג). ראש, גוף וגפיים: יש להשתמש בשתי שכבות ביגוד (לפחות). יש להשתמש בשכבה שלישית (מעיל) מבודד ואטום לנוזלים. ככול שניתן, יש להשתמש בשכבה שלישית הבנויה מקשה אחת הכוללת כיסוי רגלים, גוף וראש (חרמונית או חליפת סקי). ראש ופנים: יש להשתמש בכיסוי ראש ופנים מלא (כובע גרב). עיניים: מומלץ להשתמש במשקפי אבק. כפות ידיים: יש להשתמש בכפפות בעלות בידוד תרמי ואטומות למים (כפפות סקי). באין כפפות תרמיות אטומות למים, יש להשתמש בכפפות תרמיות ועליהן כיסוי כפפות גומי אטומות לנוזלים (כפפת ניקוי). בעבודה ממושכת, מומלץ לקחת זוג כפפות נוסף. רגליים: מומלץ להשתמש בגרביים תרמיות או שתי זוגות גרביים, יש להשתמש במגפיים או נעליים גבוהות אטומות למים. במידה והנעליים אינן אטומות למים, מומלץ לכסות את הגרביים בשקיות ניילון.

סיכונים בעבודה ובנהיגה בשלג וקרה

הנחייה	תרחיש	סיכון
יש לצעוד על מצע קרקע / דריכה מחוספס, יש להימנע מצעידה על משטחים קפואים, יש להיעזר בעצמים קבועים ויציבים.	החלקה, מכות יבשות, חבלות, שברים.	מצע דריכה קפוא.
יש להימנע ממגע ישיר של איברים ועצמים בטמפרטורת קיפאון. ניתן "לשחרר" איברים מהידבקות לעצמים ממתכת באמצעות מים פושרים בלבד.	כוויות קור בדרגות שונות. "הדבקות" איברים לעצמים ממתכת.	מגע ישיר עם עצמים בטמפרטורת קיפאון.
יש להימנע משהייה ממושכת בטמפרטורות קיפאון. יש להרבות בשתייה חמה. חימום הנפגע באמצעים קיימים, פינוי דחוף לקבלת עזרה ראשונה.	היפו תרמיה בדרגות שונות.	חשיפה לטמפרטורות נמוכות לפרק זמן ארוך.
יש להימנע מהליכה על כבישים. יש להשתמש באמצעים זוהרים.	פגיעה מכלי רכב בנסיעה	הליכה בכביש. (כתוצאה ממדרכה מושלגת)
יש להימנע משהייה בסמוך לכלי רכב.	פגיעה מכלי רכב מחליקים (גם נסיעה איטית).	הליכה / שהייה בסמוך לכלי רכב במצב נסיעה.
ניתן להמיס במים פושרים בלבד.	לא ניתן לפתוח דלתות	קפיאת גומיות דלתות רכב
ניתן להמיס במים בטמפרטורת חדר בלבד.	לא ניתן להפעיל את המגבים	קפיאת גומיות מגבי הרכב
נסיעה עם אורות נמוכים, נסיעה עם אורות ערפל קדמי ואחורי, שימוש בארבע מהבהבים.	סנוור נהג מלובן השלג, סנוור נהג הרכב ממול.	שימוש באורות גבוהים בתנאי שלג.
נסיעה עם אורות נמוכים, נסיעה עם אורות ערפל, שימוש בארבע מהבהבים, עצירה מוחלטת בתנאי ראות 0.	חוסר התמצאות בתנאי הדרך / חוסר נראות לנהגים אחרים.	תנאי ראות לקויים / תנאי ראות 0.
נסיעה ברכב 4X4 בלבד או כלי צמ"ה. (רצוי עם שרשראות). נסיעה איטית (ככול האפשר) במרכז הכביש, האטה ע"י "פימפוס" עדין בבלמי הרכב. נסיעה בסל"ד והילוך נמוך, נסיעה על שלג "טרי" (לא כבוש).	החלקה, איבוד שליטה, נפילה לשוליים, תאונת דרכים.	נסיעה על כביש חלק.
עצירה מוחלטת.	החלקה, איבוד שליטה, נפילה לשוליים, תאונת דרכים.	נסיעה על כביש קפוא.
התרחקות ממוקד האירוע, שהייה במקום מבודד ממגע ישיר עם הקרקע.	התחשמלות.	קריסת עמודי / חוטי חשמל.

בברכה,

אורי שמואלי
מנהל בטיחות ארצי